

SNELKAART 7 WVGGZ

Het aanvraagproces crisismaatregel (CM)

7

Soms is er sprake van een crisissituatie, waarbij niet de reguliere procedure voor de zorgmachtiging (ZM) kan worden afgewacht. Dan moet het proces aanvraag crisismaatregel (CM) worden gestart.

start

Er wordt melding gedaan van een crisissituatie waarna de procedure aanvraag crisismaatregel (CM) wordt gestart. De melding over een vermeende crisis kan door de volgende personen worden gedaan:

1. Via een meldende burger. Die heeft een zorgelijke situatie ontdekt en wil dit melden. Er zijn meerdere routes denkbaar:
  - Via noodnummer (burger meldt crisissituatie via 112);
  - Via gemeente (burger meldt de crisissituatie via het gemeentelijk meldpunt).
2. De burgemeester kan ook zelf besluiten om een melding te starten (na te zijn ingelicht door politie en/of andere hulpverleners).

Na de melding kunnen de volgende partijen ter plaatse komen:

1. Crisisdienst. Medewerkers van de crisisdienst beoordelen of het denkbaar is dat er een crisismaatregel wordt afgegeven door de burgemeester. Zo ja, dan kunnen zij verplichte zorg alvast tijdelijk(!) gaan toepassen. **Zie snelkaart 6 'Tijdelijk verplichte zorg starten voorafgaand aan een crisismaatregel (CM)'.**
2. Politie. De politie beoordeelt of het denkbaar is dat er een crisismaatregel wordt afgegeven door de burgemeester. Zo ja, dan kunnen zij enkele vormen van verplichte zorg alvast tijdelijk(!) gaan toepassen. **Zie snelkaart 6 'Tijdelijk verplichte zorg starten voorafgaand aan een crisismaatregel (CM)'.** In de praktijk zal de politie de crisisdienst inschakelen om te beoordelen of er sprake is van een crisissituatie.
3. Ambulance. Medewerkers van de ambulance beoordelen of het denkbaar is dat er een crisismaatregel wordt afgegeven door de burgemeester. Zo ja, dan kunnen zij verplichte zorg alvast tijdelijk(!) gaan toepassen. **Zie snelkaart 6 'Tijdelijk verplichte zorg starten voorafgaand aan een crisismaatregel (CM)'.**
4. Andere zorgverleners (indien de patiënt vrijwillig in zorg is). Zij beoordelen of het denkbaar is dat er een crisismaatregel wordt afgegeven door de burgemeester. Zo ja, dan kunnen zij verplichte zorg alvast tijdelijk(!) gaan toepassen. **Zie snelkaart 6 'Tijdelijk verplichte zorg starten voorafgaand aan een crisismaatregel (CM)'.**

De crisisdienst is ter plaatse, beoordeelt de situatie en oordeelt dat er sprake is van een crisissituatie. Dan moet de onafhankelijk psychiater een beoordeling doen en de medische verklaring opmaken. **Zie snelkaart 8 'Medische verklaring crisismaatregel (CM) door de onafhankelijk psychiater'.**

Voorwaarden afgeven crisismaatregel

De burgemeester geeft een crisismaatregel wanneer:

1. Er onmiddellijk dreigend ernstig nadeel is.
2. Er een ernstig vermoeden is dat het (dreigende) ernstig nadeel wordt veroorzaakt door een (vermoedelijk aanwezig) psychische stoornis.
3. Betrokkene in verzet is (tegen ontvangen zorg).
4. Er een medische verklaring is opgesteld door de onafhankelijk psychiater.
5. De burgemeester de betrokkene in de gelegenheid heeft gesteld te worden gehoord.

Inhoud crisismaatregel

1. Vormen van noodzakelijke verplichte zorg.
2. Gegevens van GGZ-instelling, geneesheer-directeur (GD) en zorgverantwoordelijke die de CM gaan uitvoeren (plus evt. gegevens accommodatie in geval van verplichte opname).
3. Recht van patiënt op bijstand/advies
Patiëntvertrouwenspersoon (PvP) en het recht op beroep.

- De burgemeester stuurt een afschrift van de crisismaatregel en van de opgestelde medische verklaring naar:

1. Patiënt
2. Advocaat
3. Geneesheer-directeur
4. GGZ-instelling
5. Officier van Justitie
6. Evt: gezinsvoogdijwerker
7. Evt: vertegenwoordiger

- De burgemeester zorgt er daarnaast voor dat de ggz-instelling (via het Bureau geneesheer-directeur) de medische verklaring ontvangt (i.v.m. registratieplicht naar IGJ).
- Khonraad zal hierin faciliteren.

ZORGVERANTWOORDELIJKE

1. Je wilt de verplichte zorg die in de crisismaatregel staat, starten.
  2. Je neemt het besluit om over te gaan tot het verlenen van de verplichte zorg. Dit moet via een schriftelijk en gemotiveerd besluit. **Ga nu naar snelkaart 9 'Besluit start verplichte zorg door de zorgverantwoordelijke'.**
  3. Zodra het besluit is genomen én is vastgelegd (User), kan er worden gestart met de verlening van de verplichte zorg.
- ! Let op, is het noodzakelijk om verplichte zorg te starten die niet in de crisismaatregel staat? **Ga dan naar snelkaart 10: 'Tijdelijk onvoorzien zorg verlenen: door de zorgverantwoordelijke'.**

ZORGVERLENER

- Voer de zorg uit die in de crisismaatregel staat
- Registreer de vorm en duur van verplichte zorg (User)
- Toets en controleer de verplichte zorg continu

TIJDSPAD crisismaatregel (max. toegestane duur van verlening verplichte zorg wegens crisissituatie)

1. Duur 'tijdelijk verplichte zorg voorafgaand aan CM' (besluit van primair de crisisdienst):
  - Max. 18 uur (**zie snelkaart 6**).
2. Duur 'crisismaatregel' (besluit van burgemeester):
  - + Max. 3 kalenderdagen
  - Maar van deze periode is een eventuele verlenging mogelijk met + max. 3 werkdagen! (via besluit Officier van Justitie):
Deze procedure gaat als volgt: binnen de looptijd van de crisismaatregel, dus binnen 3 kalenderdagen moet de officier van justitie een verzoekschrift voor een 'machtiging tot voortzetting van de CM' indienen. Dan vervalt de crisismaatregel pas op het moment dat de rechter hierop een besluit neemt. De rechter heeft hier max. 3 werkdagen de tijd voor.
3. Duur 'machtiging tot voortzetting v/d CM' (besluit rechter):
  - + Max. 3 weken. Indien de rechter akkoord geeft op het verlenen van de crisismaatregel door middel van het afgeven van een 'machtiging tot voortzetting crisismaatregel', dan wordt de looptijd voortgezet met max. 3 weken.
  - Maar van deze periode is een eventuele verlenging mogelijk + max. 3 weken! (via besluit Officier van Justitie):
Deze procedure gaat als volgt: binnen de looptijd van de 'machtiging tot voortzetting CM', dus binnen de 3 weken moet de Officier van Justitie aansluitend een verzoekschrift voor een 'zorgmachtiging' (ZM) indienen bij de rechter. De rechter heeft dan 3 weken om hierop te beslissen. Deze periode kun je zien als een soort verlenging van de 'machtiging tot voortzetting van de CM'.

Vragen? Neem dan contact op met het Bureau Geneesheer Directeur (BGD) via BGD@ggnet.nl

GGNet

SNELKAART WVGZ

Toelichting belangrijke criteria

KERNBOODSCHAP

De kern van de Wvggz is dat verplichte zorg alleen als laatste redmiddel kan worden ingezet. Eerst moeten alle mogelijkheden voor vrijwillige alternatieven worden onderzocht, voordat er onder dwang zorg kan worden verleend (in de Wvggz wordt het verplichte zorg genoemd). Die verplichte zorg moet doelmatig, veilig en op maat zijn (subsidiariteitsbeginsel) en in verhouding staan tot het te bereiken doel: het wegnemen van het (aanzienlijk risico op) gevaar (in de Wvggz wordt dit 'ernstig nadeel' genoemd).

VERPLICHTE ZORG

Dit is zorg waar iemand met een psychische stoornis zich tegen verzet:

1. Psychische stoornis

- aansluiten bij DSM 5;
- ook afhankelijkheidsstoornissen (verslavingen), persoonlijkheidsstoornissen en psychische stoornissen bij minderjarigen vallen straks onder criterium psychische stoornis.

2. Verzet

- de patiënt (of diens vertegenwoordiger) stemt niet in met de te verlenen zorg;
- verzet kan zowel verbaal als non-verbaal worden uitgedrukt;
- het ontbreken van veronderstelde toestemming van de patiënt.

DE EISEN VAN SUBSIDIARITEIT & PROPORCIONALITEIT (S&P) EN VEILIGHEID & DOELMATIGHEID (V&D)

De verplichte zorg moet altijd voldoen aan de volgende eisen:

- **Subsidiariteit:** Er is geen lichtere maatregel mogelijk
- **Proportionaliteit:** Je past geen zwaardere maatregel toe dan noodzakelijk
- **Veiligheid:** De verplichte zorg moet het risico op ernstig nadeel wegnemen en geen onveiligheid veroorzaken
- **Doelmatigheid:** Je moet redelijkerwijs verwachten dat het verlenen van de verplichte zorg effectief zal zijn

VORMEN VAN VERPLICHTE ZORG

1. Het toedienen van vocht, voeding en medicatie alsmede het verrichten van medische controles of andere medische handelingen en therapeutische maatregelen, ter behandeling van een psychische stoornis, dan wel vanwege die stoornis, ter behandeling van een somatische aandoening
2. Beperken van bewegingsvrijheid (waaronder fixatie)
3. Insluiten
4. Uitoefenen van toezicht op betrokkene
5. Onderzoek aan kleding of lichaam
6. Onderzoek van woon/verblijfruimte op gedrag-beïnvloedende middelen en gevaarlijke voorwerpen
7. Controleren op de aanwezigheid van gedrag-beïnvloedende middelen
8. Aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen
9. Beperken van het recht op het ontvangen van bezoek
10. Opnemen in een accommodatie
11. Ontnemen van de vrijheid van betrokkene door hem over te brengen naar een plaats die geschikt is voor tijdelijk verblijf als bedoeld in artikel 7:3, derde lid

ERNSTIG NADEEL

In de Wvggz betekent 'ernstig nadeel' hetzelfde als 'gevaar' onder de Wet Bopz, namelijk (het aanzienlijke risico) dat:

- de betrokkene zichzelf of anderen in levensgevaar brengt, ernstig lichamelijk letsel toebrengt, ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade toebrengt, ernstig verwaarloost of 'maatschappelijk ten onder gaat', of als zijn eigen ontwikkeling ernstig verstoord is of hij andermans ontwikkeling ernstig verstoort;
- de veiligheid van de betrokkene bedreigd wordt, al dan niet onder invloed van een ander;
- het gedrag van de betrokkene zo hinderlijk is dat het agressie van anderen oproept;
- de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is.

DISCLAIMER

Alle snelkaarten van GGNet zijn met grootst mogelijke zorgvuldigheid samengesteld. Voor mogelijke onjuistheid en/of onvolledigheid van de hierin verstrekte informatie kan GGNet geen aansprakelijkheid aanvaarden, evenmin kunnen aan de inhoud van de snelkaart(en) rechten worden ontleend.

